

Професионално портфолио

на учителите, директорите и другите
педагогически специалисти

- Обучението се провежда в рамките на проект Smart Classroom – част от програмата за корпоративна социална отговорност на Samsung България.
- Проектът се осъществява от фондация „Образование 5.0“ в партньорство с „Инфино“ ООД.

SAMSUNG

EDUCATION 5.0

infinno

Together for Tomorrow!

Enabling People

Education for Future Generations

Какво е портфолио

- Етимология – от италиански език: portafoglio (porta – „нося“ и foglio – „лист“).
- За пръв път се използва в началото на 18. век като „калъф за носене на свободни документи“.

Различни значения

- Събрани документи, произведения или други материали, които представят професионалните постиженията на човек – например творческо или кариерно портфолио
- Съвкупност от авоари и други инвестиции на организация или лице
- Министерски пост, портфейл
- Асортимент от стоки или услуги на дадено предприятие.

Видове портфолио

- На хартиен носител
- На електронен носител (вкл. онлайн)
- Всеки вид има свои плюсове и минуси

Портфолио в образованието

Портфолиото започва да се използва в образователната сфера през в 80-те години на 20. век в американската образователна система.

- портфолио на ученик – представя напредъка и служи за оценка на постиженията на ученика;
- портфолио на учител – в последните 10 – 15 години.

Днес портфолиото широко се прилага като образователна технология.

Примери за портфолио в образованието

Портфолио на
директор

Портфолио на
педагогически
специалист

Портфолио на
класа

Портфолио на
институцията

Портфолио на учителя

- Лично досие, което представя информация за опита и постиженията, поставените педагогически цели, пътищата за тяхното постигане и кариерното израстване.
- Разглежда се като съвременна образователна технология, която отразява връзката между теорията, научното познание и педагогическата практика (Петров & Атанасова, 2011).
- То не е само колекция от документи и материали, а е инструмент за рефлексия върху постиженията и самооценка.

Портфолиото като инструмент за рефлексия

- Чрез портфолиото всеки учител има възможност да рефлектира върху своята работа и да формулира своя философия на преподаване, която поставя акцент върху прилагането на педагогическата теория в практиката, пречупено през индивидуалната призма на всеки учител.
- В него учителят представя в каква степен е постигнал компетентностите, които се изискват за неговия професионален профил.

Портфолиото като инструмент за оценка на учителските компетентности

- Компетентностите на учителя са „сложни и динамични комбинации от знания, умения, разбиране, ценности и нагласи; тяхното придобиване и развитие е кариерно начинание, което изисква рефлексивна, целенасочена практика и висококачествена обратна връзка “(Европейска комисия, 2013).
- Портфолиото е ефективен инструмент за предоставянето на такава обратна връзка и служи за оценяване на постигнатите компетентности с оглед на кариерното развитие в контекста на ученето през целия живот.

Изисквания за портфолиото на педагогическите специалисти

Съгласно Наредба 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти

Национална политика за оценка на компетентностите

- Националната стратегия за учене през целия живот (2014 – 2020 г.) поставя като цел осигуряване на качество на образованието, като една от мерките е създаване на единна система за оценяване на ученици, учители и училищна среда.

Нормативна база

Системата за оценяване на постиженията на учителите се въвежда с приемането на:

- Закона за предучилищно и училищно образование, обн. ДВ, бр.79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г
- Наредба 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти обн., ДВ, бр. 61 от 2.08.2019 г., в сила от 2.08.2019 г. (отменила Наредба №12/01.09.2016 г).

Държавен образователен стандарт

Разпоредбите в Наредбата във връзка с оценяването на педагогическите специалисти са свързани с:

- длъжностите и функциите на педагогическите специалисти ;
- професионалните профили на педагогическите специалисти ;
- целите, функциите и съдържанието на професионалното портфолио;
- условията и реда за атестиране на педагогическите специалисти.

Педагогически специалисти

Съгласно Наредбата това са:

- учителите, директорите и заместник-директорите преподавателска заетост, ръководителите на направление ИКТ, възпитателите, психолозите, педагогическите съветници, логопедите, рехабилитаторите на слуха и говора, корепетиторите, хореографите и треньорите по вид спорт.

Функции на педагогическите специалисти

- обучението, възпитанието, социализацията, подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие,
- управлението на образователните институции.

Професионални профили

Професионалните профили по длъжности на педагогическите специалисти определят необходимите компетентности като съвкупност от знания, умения и отношения, необходими за:

1. заемане и изпълняване на определената длъжност;
2. определяне на приоритети за професионално усъвършенстване;
3. кариерно развитие;
4. подпомагане на самооценката;
5. атестирането на педагогическия специалист.

Основа за приоритети и самооценка

- Професионалният профил и постигнатите резултати в обучението на учениците им са основа за определяне на приоритети за професионално усъвършенстване, както и за подпомагане на самооценката и за атестирането на педагогическите специалисти.

Професионални профили и компетентности на педагогическите специалисти

Професионален профил	Компетентности	Приложение в Наредбата
Учител	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 2
Директор	Педагогическа Управленска Социална и гражданска	приложение № 3
Заместник-директор	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 4

Професионален профил	Компетентности	Приложение в Наредбата
Ръководител на направление ИКТ	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 5
Възпитател	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 6
Психолог	Диагностични и консултативни Организационна	приложение № 7
Педагогически съветник	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 8
Логопед	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 9

Професионален профил	Компетентности	Приложение в Наредбата
Рехабилитатор на слуха и говора	Педагогическа Свързани с рехабилитация на слуха и говора Социална и гражданска	приложение № 10
Корепетитор	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 11
Хореограф	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 12
Треньор по вид спорт	Педагогическа Социална и гражданска	приложение № 13

Длъжности на педагогическите специалисти

- Длъжностите на педагогическите специалисти се заемат от български граждани, придобили висше образование в съответното на длъжността професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и професионална квалификация, необходима за изпълнението на съответната длъжност.
- Длъжностите се отнасят за специалистите, работещи в детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностното развитие.
- Функциите на педагогическите специалисти са описани в раздел II на Наредбата.

Длъжности на педагогическите специалисти

1. учител

- (вкл. ресурсен учител; учител на деца с умствена изостаналост; учител, теоретично обучение; учител, практическо обучение; учител в група за ЦОУД)

2. старши учител

- (вкл. старши ресурсен учител; старши учител на деца с умствена изостаналост; старши учител, теоретично обучение; старши учител, практическо обучение)

3. главен учител

- (вкл. главен ресурсен учител; главен учител на деца с умствена изостаналост; главен учител, теоретично обучение; главен учител, практическо обучение)

4. директор

5. заместник-директор

6. ръководител на направление ИКТ

7. възпитател, , старши

възпитател, главен възпитател

8. психолог

9. педагогически съветник

10. логопед

11. рехабилитатор на слуха и говора

12. корепетитор

13. хореограф

14. треньор по вид спорт

Допълнителни задължения

Определят се от директора на училището:

- Класен ръководител
- Учител методик – изпълнява функции във връзка с условията и реда за провеждане на обучение чрез работа (дуална система на обучение) (ДВ, бр. 70 от 2015 г.)

Професионално портфолио

Съгласно чл. 66 от Наредбата всеки педагогически специалист трябва да има професионално портфолио, където:

- отразява постигнатите компетентности в съответствие с професионалния профил за заеманата длъжност.
- представя постигнатите резултати и професионалното си развитие.

Материали в портфолиото

Професионалното портфолио се съставя от педагогическия специалист и включва материали, които доказват:

1. професионалните изяви на педагогическия специалист, както и на децата/учениците, с които работи;
2. постигнатите резултати и придобиването на компетентности от децата и учениците в образователния процес;
3. участие в реализиране на политиките на институцията;
4. професионалното усъвършенстване и кариерното развитие.

Цели на портфолиото

Професионалното портфолио подпомага:

- самооценяването на педагогическия специалист
- неговото оценяване от атестационната комисия за съответствието на дейността му с професионалния му профил и с постигнатите професионални и образователни резултати.

Съдържание

1. общи данни – име, образование, допълнителни квалификации;
2. документи за практическото приложение на усвоените знания и придобитите умения;
3. материали, представящи постиженията на педагогическия специалист;
4. материали от участие в професионални форуми.

Функции на професионалното портфолио

1. представителна – представя философията на педагогическия специалист, доказателства за образование, за повишена квалификация и за допълнително придобити компетентности;
2. развиваща – насочена към професионално усъвършенстване и кариерно развитие чрез определянето на конкретни, измерими, осъществими цели и приоритети за професионално развитие;

Функции на професионалното портфолио

3. оценъчна – служи за оценяване на достигнатото равнище и постиженията в конкретна област – професионално развитие, обновяване на информацията и знанията, промяна в личностен и в професионален план в процеса на атестирането, и подпомага формирането на умения за обективна самооценка на резултатите от дейността;

Функции на професионалното портфолио

4. комуникативна – осигурява обратната връзка с всички заинтересовани страни и информирането на прекия ръководител, на наставника, на колеги, родители, обществения съвет, експерти от регионалното управление на образованието, инспектори от Националния инспекторат по образованието и общината за потребностите и за търсенето на възможности за развитие.

Поддържане на портфолиото

- Професионалното портфолио се актуализира в началото на всяка учебна година, като се посочва и периодът, за който се отнасят приложените копия на документи и други материали.
- Професионалното портфолио е на хартиен носител или в електронен формат.

Библиография

- *Закон за предучилищно и училищно образование*, обн. ДВ, бр.79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г
- *Наредба 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти* обн., ДВ, бр. 61 от 2.08.2019 г., в сила от 2.08.2019 г.
- Петров, П., М. Атанасова. (2001). *Образователни технологии и стратегии на учене*. София: Веда-Словена-ЖГ
- European Commission (2013). *Supporting Teacher Competence Development for Better Learning Outcomes*.
http://ec.europa.eu/education/policy/school/doc/teachercomp_en.pdf.